

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 5376/2024
10.04.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Матковић Стефановић, председника већа, Јасмине Стаменковић и Татјане Миљуш, чланова већа, у правној ствари тужиле АА из ... , коју заступа пуномоћник Небојша Шепарац, адвокат из ... , против тужене мал. ББ из ... , чији је законски заступник отац ВВ из ... , а кога заступа пуномоћник Славољуб Миросављевић, адвокат из ... , ради дуга, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2181/23 од 07.11.2023. године, у седници већа одржаној дана 10.04.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ ревизија тужиле, изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2181/23 од 07.11.2023. године, као неоснована.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Јагодини П 55/22 од 10.05.2023. године одбијен је тужбени захтев тужиле да се обавезе мал. тужена да тужили на име враћања позајмице исплати износ од 83.000 евра, у динарској противвредности по најповољнијем курсу по коме банке врше продају евра у месту испуњења обавезе, са припадајућом законском затезном каматом од подношења тужбе до коначне исплате. Тужила је обавезана да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 348.750,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2181/23 од 07.11.2023. године одбијена је жалба тужиле и потврђена првостепена пресуда Вишег суда у Јагодини. Одбијен је и захтев тужиле за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужила је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући другостепену пресуду у границама ревизијских навода, у смислу одредбе члана 408. ЗПП, Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиле неоснована.

У поступку доношења правноснажне пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била бака покојне ГГ која је била мајка овде мал. тужене ББ. Покојни супруг тужиље, ДДс, је пуномоћјем од 10.02.2015. године за живота овластио тужилу да располаже његовим банковним рачунима и депозитима, с тим да пуномоћје важи и после његове смрти, а тестаментом од 03.11.2014. године тужилу је као своју супругу именовао за јединог наследника његове имовине. Пок. ГГ, односно њена предузетничка радња ГГ ПР радња за производњу и дизајнирање одеће „ Modni atelје ГГ “, купила је локал-пословни простор за обављање своје делатности, на основу Уговора о продаји локала од 20.10.2017. године. Локал је купљен новцем овде тужиље и њеног пок. супруга и то тако што је на рачун пок. ГГ дана 26.09.2017. године уплаћен износ од 41.500 евра, а дана 06.10.2017. године износ од 21.000 евра. Са тог рачуна је на рачун продавца уплаћен износ од 62.000 евра дана 20.10.2017. године. Правноснажним решењем о наслеђивању од 05.09.2020. године иза смрти пок. ГГ за законског наследника оглашена је њена мал. ћерка ББ из ... , овде тужена, на целокупној заоставштини. По наводима тужиље, поред износа од 60.000 евра који је уплаћен на рачун пок. ГГ, мајке овде тужене, тужила је сада пок. ГГ дала и износ од 21.000 евра, у два наврата, најпре износ од 12.000 евра, а потом износ од 10.000 евра. Стога је предмет тужбеног захтева враћање износа од укупно 83.000 евра у динарској противвредности. О новцу који је пок. ГГ дат за куповину локала није закључен никакав писани уговор. Првостепени суд је утврдио да је сада пок. ДД заједно са тужиљом АА помагао пок. ГГ за време студирања, а да је иницијатор таквог односа и понашања била тужила као ГГ бака. Она је своју унуку, сада пок. ГГ, помагала и за време студирања својим личним средствима, на тај начин што је пок. ГГ за све време студирања примала износ од 300 евра месечно. Када је дипломирала, пок. ДД и тужила су јој купили на поклон нов аутомобил у вредности од око 17.000 евра. Такође су финансирали њену прву модну ревију у Београду у вредности од 7-8.000 евра. Пок. ГГ је била у дугогодишњој вези са ВВ (оцем мал. тужене), након чега су живели у ванбрачној заједници, а потом од 2018. године у брачној заједници. У брачној заједници су добили ћерку ББ, овде мал. тужену. Утврђено је да су се пок. ГГ и њен супруг, а пре тога ванбрачни и дугогодишњи партнер, са пажњом и уважавањем односили према тужилу и њеном супругу пок. ДД, да је ГГ возила пок. ДД у Немачку када се разболео, да су ГГ и ВВ и пре ДД смрти одлазили у Немачку и помагали АА око болесног ДД, а да су након ДД смрти отишли у Немачку како би се нашли АА и помогли око сахране. За време док је пок. ГГ студирала у Београду користила је стан који су тужила и пок. ДД купили када је ГГ кренула на студије, а повремено га је користила и након што је завршила студије. Утврђено је да је пок. ДД свом рођеном брату позајмио новац и о извршеној позајмици сачинио признаницу на основу које је добио судски спор против брата, након што му овај није вратио позајмљени износ новца. Пок. ГГ је преминула 02.06.2020. године, а пок. ДД је преминуо ...2019. године. Тужба у овој правној ствари је поднета 04.11.2020. године.

Међу странкама је било спорно да ли је новац који су тужила и њен пок. супруг дали пок. ГГ за куповину локала представљао зајам или је то био уговор о поклону, односно била је спорна права воља странака.

Нижестепени судови су на основу свих изведених доказа и утврђеног чињеничног стања стали на становиште да је у питању био поклон и да је на страни тужиље као баке пок. ГГ и њеног супруга пок. ДД постојала намера да се пок. ГГ учини поклон, како би она могла да почне да се бави својим послом модне креаторке. Нижестепени судови налазе да би пок. ДД инсистирао на закључењу уговора о зајму да је заиста био у питању зајам, о чему говори у прилог чињеница да је још за живота регулисао располагање својом имовином, те да је свом рођеном брату приликом

позајмљивања новца сачинио признаницу, а потом против њега покренуо и судски спор кад му позајмљени износ новца није био враћен. Имајући у виду целокупан однос пок. ГГ и овде тужиле и њеног пок. супруга, као и да су тужилца и њен пок. супруг помагали пок. ГГ за све време њеног студирања, као и након завршених студија, нижестепени судови закључују да је пок. мајци мал. тужене новац дат на поклон, па не постоји обавеза враћања истог од стране тужене као њеног законског наследника.

Врховни суд налази да су одлуке нижестепених судова донете правилном применом материјалног права на утврђено чињенично стање.

На уговор о поклону примењују се правна правила Српског грађанског законика (параграф 561-567). Уговор о поклону је такав уговор којим поклонодавац даје поклонопримцу бесплатно и добровољно неку имовинску вредност, а поклонопримац то прима и прихвата. Битни елементи уговора о поклону су намера дарежљивости, односно воља да се поклон учини и побуда за закључење уговора која улази у основ уговора. У току поступка је утврђено да је пок. ГГ, мајка мал. тужене, била тужилина унука, да је за време студирања живела у стану у власништву тужиле, који је повремено користила и након завршених студија, да јој је тужилца за све време студирања исплаћивала износ од 300 евра месечно (своју аустријску пензију), а када је дипломирала пок. ДД и тужилца су јој купили аутомобил у вредности од око 17.000 евра. Такође је утврђено да су тужилца и њен супруг, пок. ДД, финансирали прву модну ревију пок. ГГ у вредности од 7-8000 евра. Утврђено је и да је однос између пок. ГГ и овде тужиле као њене баке и пок. ДД био веома близак и пун међусобног уважавања и привржености, о чему сведоче и претходно наведене чињенице, у којој мери су и на које све начине тужилца и њен пок. супруг помагали пок. ГГ. Утврђено је да су тужилца и пок. ДД били поносни на ГГ, као успешну студенткињу, а потом успешну пословну жену, због чега су јој поклонили аутомобил и помогли да организује своју прву модну ревију, а потом и да купи локал, у коме ће обављати своју делатност као модна креаторка. Све утврђене чињенице упућују на правилност закључка нижестепених судова да је новац који су тужилца и њен пок. супруг дали пок. мајци мал. тужене за куповину локала представљао поклон, а не зајам. Правилно нижестепени судови закључују да пок. ДД, имајући у виду његов менталитет и чињеницу да је још за живота регулисао располагање својом имовином, не би дао зајам у вредности од 83.000 евра без сачињавања писаног уговора о томе или бар признанице. У прилог томе говори и утврђена чињеница да је пок. ДД позајмио новац свом рођеном брату и о томе сачинио признаницу, а потом покренуо судски спор када му брат није вратио позајмљени износ новца. С обзиром да је пок. ДД инсистирао на сачињавању признанице за учињен зајам рођеном брату, утолико пре би инсистирао на томе када је у питању зајам учињен унуци његове супруге, са којом он није био у крвном сродству. Ово нарочито када се има у виду да је према наводима тужиле рок за враћање зајма био две године, што је прилично кратак рок за враћање тако великог новчаног износа. Штавише, у току поступка је утврђено да пок. ГГ није била имућна, да је за време студирања живела у стану тужиле, да је од тужиле примала износ од 300 евра месечно, да су јој након студија тужилца и њен супруг купили аутомобил и организовали прву модну ревију, а потом јој дали новац за куповину локала. Стога је неуверљиво и тешко замисливо да би тужилца тражила и очекивала од своје унуке да јој у року од две године врати износ од 83.000 евра.

Насупрот ревизијским наводима тужиле, закључак о томе да је посреди био поклон, а не зајам, није заснован на исказу сведока ВВ, супруга пок. ГГ, већ на оцени свих изведених доказа посматраних у њиховој целини. Тужилца у ревизији понавља разлоге које је навела у жалби и које је другостепени суд већ ценио у побијаној пресуди. Закључак о томе да ли је дат новац представљао поклон или зајам није могао

бити изведен искључиво из исказа тужиле као лица из чије је имовине учињено давање новца, како се то неосновано наводи у ревизији. Такође, насупрот наводима ревидента, зајам не представља бестеретни правни посао јер постоји обавеза враћања примљеног новца, у складу са одредбом члана 557. ЗОО. Стога се зајам без камате не може поистоветити са поклоном код ког не постоји обавеза враћања. Тачно је да писана форма уговора или признаница нису услов постојања, нити пуноважности уговора о зајму, али се у сваком конкретном случају, на основу свих доказа, утврђује да ли је учињен зајам, поклон или је у питању неки други правни посао, а у овом поступку је утврђено да између тужиле и њеног супруга и сада пок. ГГ није закључен уговор о зајму. Правилно су нижестепени судови стали на становиште да би тужилца и њен супруг у том случају закључили писани уговор о зајму, у ком би дефинисали рок и услове враћања учињеног зајма. Насупрот наводима ревидента, нижестепени судови не искључују могућност постојања позајмице између блиских сродника, нити је то разлог зашто сматрају да у конкретном случају није учињен зајам. Напротив, у побијаној пресуди се управо наводи да је пок. ДД позајмио новац свом рођеном брату и о томе сачинио признаницу, а потом против њега покренуо судски спор ради враћања учињеног зајма, што управо говори супротно, да су тужилца и њен супруг водили рачуна о својим финансијама чак и када су у питању блиски сродници, па би тако учинили и у овом случају. Ово нарочито када се има у виду да је пок. ДД још за живота пуномоћјем овереним код јавног бележника овластио своју супругу да може располагати његовим рачунима, те да пуномоћје не престаје његовом смрћу, а сачинио је и тестамент којим је за наследника именовао своју супругу. Врховни суд није посебно ценио ревизијске наводе тужиле којима оспорава утврђено чињенично стање и оцену доказа извршену у првостепеној пресуди, с обзиром да се по ревизији испитује другостепена пресуда, те да је другостепени суд већ ценио те наводе као жалбене. Такође, ревизијом не може да се побија утврђено чињенично стање у смислу одредбе члана 407. став 2. ЗПП.

У складу са изнетим разлозима, одлучено је као у изреци, применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа - судија
Татјана Матковић Стефановић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић